

N:o 39.

Af herr **Lindman**, med förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

Uti nådig proposition n:o 81 till innevarande års Riksdag har Kungl. Maj:t afgifvit förslag till inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning i de fem norrländska länen att gälla till den 1 januari 1910.

Då en dylik lags antagande är af största betydelse för Norrland, anser jag det vara af stor vikt, att densamma antages, men har jag emot densamma några erinringar att göra, hvilka jag härmed beder få anföra.

Enligt förslaget skulle ägostyckning tillåtas, därest Konungens befallningshafvande därtill lämnade sitt bifall, hvilket tillstånd åter skulle vara beroende på att de styckade lotterna skulle vara på ett visst sätt beskaffade.

Emellertid torde utan olägenhet kunna helt och hållet förbjudas alla de ägostyckningar, som göras å en fastighet, hvilken tillhör en och samma ägare och där således ägostyckningen ej står i sammanhang med ett köpeafval. Visserligen kan häremot invändas, att Konungens befallningshafvandes bifall erfordras, men då ett provisoriskt aflysande af den nu gällande lagens bestämmelser endast göres i afvaktan på en definitiv lags antagande och då följaktligen de ägostyckningar, som under mellantiden verkställas, ej kunna antagas komma att ske efter de noggrant utarbetade bestämmelser, som torde blifva föreskrifna i denna slutliga lag, finnes allt skäl att inskränka den mest möjligt, och då synas alla de ägostyckningar, som ej ske i sammanhang med en verklig försäljning, utan någon som helst skada kunna helt och hållet förbjudas.

Då det vidare är af största vikt, att de grunder, enligt hvilka ägostyckning skall ske, under den tid lagen skall tillämpas, blifva likformiga, anser jag, att Kungl. Maj:t skall utfärda föreskrift härutinnan för Konungens befallningshafvande.

Slutligen håller jag före, att man från fordran att hvarje lott, som kommer att erhålla inägor, skall vara tjänlig för själfständigt jordbruk måste undantaga dem, hvarå finnas mindre betydande inägor. Det inträffar nämligen vid ägostyckning af å ena sidan ett hemmans hufvudsakliga inägor jämte adpertinenser af husbehofsskog, odlings- och mulbetesmark samt å andra sidan hufvudsakligen skogsmark, att å den sistnämnda lotten kan finnas en inäga af mindre betydelse, i hvilket fall det blott skulle vara till skada, om ägostyckning ej finge ske.

Beträffande tiden för lagens ikraftträdande har jag endast den erinran att göra, att den ej heller bör tillämpas å sådana ägostyckningar, hvilka grunda sig på afhandlingar om försäljning, upprättade under tiden från 1 januari 1905 till kort efter det Kungl. Maj:ts proposition för Riksdagen framlagts. För fastigheter, försålda enligt nu gällande lags bestämmelser under denna tid, skulle annars lagfart aldrig kunna erhållas, därest de ej till alla delar uppfyllde de fordringar, som kunna komma att föreskrifvas.

Jag får alltså föreslå,

att Riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag

om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

Härigenom förordnas som följer:

I Gäfleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län må ej ägostyckning ske eller förordnande för landtmätare att verkställa ägostyckning meddelas i annat fall, än som omförmäles i 3 § af lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896, samt ej utan att Konungens befallningshafvande gifvit tillstånd till ägostyckningen.

Vill någon erhålla sådant tillstånd, ingifve till Konungens befallningshafvande uppgift om sättet för den tillämnade styckningens verkställande. Ej må tillstånd lämnas, med mindre hvarje lott, som komme att erhålla inägor, skulle med hänsyn såväl till dessa ägors omfattning som ock till den myckenhet husbehofsskog, odlings- och mulbetesmark, som blefve lotten tilldelad, varda tjänlig för själfständigt jordbruk, eller ock ägostyckningen

erfordras för bildande af bostadslägenhet eller för industriell anläggning eller för annat dylikt ändamål; dock att oberoende af sådant villkor må afstyckas slättermyr eller kärräng, som i anseende till läge eller beskaffenhet är af mindre värde.

Öfver Konungens befallningshafvandes beslut i ärende, hvarom nu är sagdt, må klagan föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgadt.

Närmare föreskrifter angående den pröfning, hvilken efter hvad ofvan sagts ankommer på Konungens befallningshafvande, meddelas af Konungen.

Denna lag träder genast i kraft och gäller till den 1 januari 1910. Den äger tilläpnung jämväl i afseende på ägostyckning, som före lagens ikraftträdande blifvit sökt, men ännu icke är fastställd; dock att, där ansökning om förordnande för landtmätare att verkställa ägostyckning inkommit till Konungens befallningshafvande före den 1 januari 1905, eller afhandling, på grund hvaraf ägostyckning sökes, är upprättad före den 15 mars 1905, denna lag i afseende å sådan ägostyckning ej skall tillämpas.

Stockholm den 18 mars 1905.

Arvid Lindman.